

פרשת בשלח פרק יז מלחמת עמלק

עמוד א: חלוקת הפרק ומקבילות

א ויסעו כל-עדת בני-ישראל ממדבר-סין, למסעיהם-על-פי ה'; ויחנו, ברפידים, ואין מים, לשותת העם. ב וירב העם, עם-משה, ויאמרו, תנו-לנו מים ונשתה; ויאמר להם, משה, מה-תריבון עמדי, מה-תנסון את-ה'. ג ויצמא שם העם למים, וילן העם על-משה; ויאמר, למה זה העליתנו ממצרים, להמית אתי ואת-בני ואת-מקני, בצמא. ד ויצעק משה אל-ה' לאמר, מה אעשה לעם הזה; עוד מעט, וסקלני. ה ויאמר ה' אל-משה, עבר לפני העם, וקח אתך, מזקני ישראל; ומטך, אשר הכית בו את-היאר-קח בידך, והלכת. ו הניי עמד לפניך שם על-הצור, בחרב, והכית בצור ויצאו ממנו מים, ושתה העם; ויעש כן משה, לעיני זקני ישראל. ז ויקרא שם המקום, משה ומריבה: על-ריב בני ישראל, ועל נסתם את-ה' לאמר **היש ה' בקרבנו, אם-אין**.

בקשת המים וקבלתם על ידי הכאת הסלע

ישראל בספק לגבי השגחת ה' עליהם, ולכן בא עליהם העונש - עמלק. בנימטרייה ספק. התיקון שעשו בני מצוין בביטוי ויהי ידיו אמונה.

אלו הביטויים המופיעים בפרק הבא. ראה מה בין עמלק ליתרו הקניי, שבא ממשפחת עמלק. (שופטים ד, יא וש"א טו, ו).

עמלק בא להלחם

השוואה בין 2 לעם הגויים ביחס לעם ישראל וכך גם במשל האחרון של בלעם (במדבר כד, כ-כא)

יתרו בא לשלום

ח ויבא עמלק; ויילחם עם-ישראל, ברפידם. ט ויאמר משה אל-יהושע **בחר-לנו אנשים**, וצא הלחם בעמלק; **מתר**, אנכי **נצב על**-ראש הגבעה, ומטה הא-להים, בידך. י ויעש יהושע, כאשר אמר-לו משה להלחם, בעמלק; ומשה אהרן וחור, עלו ראש הגבעה. יא והיה, כאשר גרים משה ידו-וגבר ישראל; וכאשר גיח ידו, וגבר עמלק. יב וידי משה **כבדו**, ויקחו-אבן וישימו תחתיו **וישב עליה**; ואהרן וחור תמכו בידיו, מזה אחד ומזה אחד, ויהי ידיו אמונה, **עד-בא השמש**. יג ויחלש יהושע את-עמלק ואת-עמו, לפי-חרב.

מלחמת עמלק

יד ויאמר ה' אל-משה, כתב זאת זכרון בספר, ושים, באזני יהושע: כי-מחה אמתה את-זכר עמלק, מתחת השמים. טו ויבן משה, מזבח; ויקרא שמו, ה' נסי. טז ויאמר, כי-נד על-כס ית, מלחמה לה', בעמלק-מדר, דר.

פרק יח הצעת יתרו

הביטויים המשותפים ל-2 הסיפורים

א וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה א-להים למשה, ולישראל עמו: כי-הוציא ה' את-ישראל, ממצרים. ב ויקח, יתרו חתן משה, את-צפרה, אשת משה-אחר, שלוחיה. ג ואת, שני בניה: אשר שם האחד, גרשם-כי אמר, גר הייתי בארץ נכריה. ד ושם האחד, אליעזר-כי-א-להי אבי בעזרי, ויצלני מחרב פרעה. ה ויבא יתרו חתן משה, ובניו ואשתו-אל-משה: אל-המדבר, אשר-הוא חנה שם-הר הא-להים. ו ויאמר אל-משה אני חתנד יתרו בא אליך; ואשתך-ושני בניה, עמה. ז ויצא משה לקראת חתנו, וישתחו וישק-לו, וישאלו איש-לרעהו, **לשלום**; ויבאו, האלה. ח ויספר משה, לחתנו, את כל-אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים, על אודת ישראל: את כל-התלאה אשר מצאתם בדרך, ויצלם ה'. ט ויחד יתרו-על כל-הטובה, אשר-עשה ה' לישראל: אשר הצילו מיד מצרים. י ויאמר יתרו ברנד ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה: אשר הציל את-העם מתחת יד-מצרים. יא עתה ידעתי כי-גדול ה' מכל-הא-להים: כי בדבר אשר זדו עליהם. יב ויקח יתרו חתן משה, עלה **ותבחים**-לא-להים; ויבא אהרן וכל זקני ישראל, לאכל לחם עם-חתן משה לפני הא-להים. יג ויהי, **ממחרת**, **וישב משה**, לשפט את-העם; ויעמד העם על-משה, מן-הבקר **עד-הערב**. יד וירא חתן משה, את כל-אשר-הוא עשה לעם; ויאמר, מה-הדבר הזה אשר אתה עשה לעם-מדוע אתה יושב לבדך, וכל-העם **נצב על**ך מן-בקר עד-ערב. טו ויאמר משה, לחתנו: כי-יבא אלי העם, לדרש א-להים. טז כי-יהיה להם דבר, בא אלי, ושפטתי, בין איש ובין רעהו; והודעתי את-חקי הא-להים, ואת-תורתיו. יז ויאמר חתן משה, אליו: לא-טוב, הדבר, אשר אתה עשה. יח נבל תבל-גם-אתה, גם-העם הזה אשר עמך: כי-**כבד** ממך הדבר, לא-תוכל עשהו לבדך. יט עתה שמע בקלי, איעצך, ויהי א-להים, עמך; היה אתה לעם, מול הא-להים, והבאת אתה את-הדברים, אל-הא-להים. כ והזהרתה אתה, את-החקים ואת-התורות; והודעת להם, את-הדרך ילכו בה, ואת-המעשה, אשר יעשו. כא ואתה תחזה מכל-העם **אנשי**-חיל יראי א-להים, אנשי אמת-שנאי בצע; ושמת עליהם, שרי אלפים שרי מאות, שרי חמשים, ושרי עשרות. כב ושפטו את-העם, בכל-עת, והיה כל-הדבר הגדל וביאו אליך, וכל-הדבר הקטן ישפטו-הם; והקל, מעליך, ונשאו, אתך. כג אם את-הדבר הזה, תעשה, וצונך א-להים, ויכלת עמך; וגם כל-העם הזה, על-מקמו יבא בשלום. כד וישמע משה, לקול חתנו; ויעש, כל אשר אמר. כה **ויכתה** משה **אנשי**-חיל מכל-ישראל, ויתן אתם ראשים על-העם-שרי אלפים שרי מאות, שרי חמשים ושרי עשרות. כו ושפטו את-העם, בכל-עת: את-הדבר הקשה וביאון אל-משה וכל-הדבר הקטן ישפטו הם. כז וישלח משה את-חתנו; וילך לו אל-ארצו.

לפי דעת רש"י יתרו בא אחרי מתן תורה וסיפור המפגש עם נציג העם הקניי הובא פה כהקבלה עם סיפור המלחמה עם עמלק.

A page from the book
עמודי הוד
 Pages of glory
 by
Amihud
Glaser
 Lecturer in
 Biblical
 Studies &
 Education
 amihud@amudey-hod.org
 http://www.amudey-hod.org/

Beshalah

The last story in Parashat Beshalah, connects with the first story in Parashat Yitro, and together they draw a picture of three distinct attitudes that intersect -

The Children of Israel - who, even after the miracles of the Exodus, still show a lack of faith in God

And two "outsiders looking in" -

Amalek - who fights against faith in the God of Israel

Yitro - who recognizes God presence, having heard of His miracles.

The Torah emphasizes the parallels and contrasts between Amalek and Yitro by using both similar and opposing language.

There are many more parallels between the Torah's descriptions of the doubt that exists among Am Yisrael and that expressed by Amalek - search for them or see them color coded in the book, Amudei Hod.

Compare and contrast Yitro's descendants and Amalek's as they are presented in the Navi - Shoftim 4:11 vs. Shemu'el Alef 15:6.

A page from the book

עמודי הוד

Pages of glory
by

Amihud Glaser

Lecturer in Biblical Studies &
Education

amihud@amudey-hod.org
<http://www.amudey-hod.org/>